

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG**

HOÀNG NGỌC NHUNG

**SỬ DỤNG PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC DỰ ÁN
TRONG DẠY HỌC BỘ MÔN MỸ THUẬT TẠI TRƯỜNG
PHỔ THÔNG SONG NGỮ LIÊN CẤP WELLSPRING
HÀ NỘI**

**TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ
LÝ LUẬN VÀ PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC BỘ MÔN MỸ THUẬT
Khóa 8 (2019 - 2021)**

Hà Nội, 2023

Công trình được hoàn thành tại:
Trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Nguyễn Văn Cường

Phản biện 1: PGS.TS. Trần Thị Biền

Phản biện 2: TS. Vương Trọng Đức

Luận văn được bảo vệ trước Hội đồng đánh giá luận văn họp
tại Trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương
vào lúc 10 giờ ngày 12 tháng 01 năm 2023

Có thể tìm hiểu luận văn tại:

- Thư viện Trường ĐHSPT Nghệ thuật Trung ương

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Nghị quyết số 29/TW của Ban chấp hành Trung ương Đảng đã nêu rõ mục tiêu: “Chuyển mạnh chương trình giáo dục từ trang bị kiến thức đến phát triển toàn diện năng lực và phẩm chất người học”. Vì vậy hiện nay trong các trường từ bậc tiểu học đến trung học phổ thông rất coi trọng việc phát triển năng lực toàn diện cho học sinh và đổi mới các phương pháp dạy học. Chú trọng nhất đến đổi mới các phương pháp dạy học là rất cần thiết và vô cùng quan trọng.

Đối với giáo dục hiện nay đào tạo và phát triển năng lực toàn diện cho học sinh để có thể đáp ứng tốt với sự phát triển nhanh chóng của xã hội hiện đại. Việc dạy không chỉ đơn giản là đem kiến thức, trình độ hay nắm chắc các kiến thức khoa học hiện đại mà còn phải giáo dục trẻ biết cân bằng cuộc sống tâm hồn. Biết thưởng thức cái đẹp, biết nuôi dưỡng tâm hồn nghệ thuật ẩn dấu trong mỗi con người.

Các hoạt động sáng tạo mỹ thuật có ý nghĩa rất to lớn trong việc tác động đến tâm hồn và sự phát triển của trẻ. Hoạt động mỹ thuật chính là phương tiện để trẻ bộc lộ cá tính, rèn luyện bản thân theo hướng tích cực, sáng tạo. Đồng thời thông qua môn mỹ thuật, trẻ em được học hỏi những kinh nghiệm lịch sử, những nét đẹp văn hóa độc đáo của dân tộc. Kế thừa và phát huy những truyền thống văn hóa dân tộc đó.

Câu hỏi đặt ra làm thế nào để dạy học mỹ thuật cho trẻ em được hiệu quả và tốt nhất. Phương pháp học nào để phát huy được khả năng sáng tạo và tư duy của trẻ? Dựa trên những nghiên cứu của thế hệ đi trước, tôi kế thừa và đóng góp trong luận văn về phương pháp dạy học dự án cho bộ môn mỹ thuật tại trường tiểu học Wellspring. Dạy học theo dự án là một trong những phương pháp dạy học tích cực có đóng góp rất lớn cho mục tiêu của giáo dục là đổi mới phương pháp dạy học trong các trường hiện nay. Phương pháp dạy học theo dự án đã khắc phục được một số hạn chế nhất định của

phương pháp dạy học truyền thống. Dạy học theo dự án giúp học sinh chủ động hơn, năng động hơn, tự lực hơn, tích cực hơn trong việc chiếm lĩnh tri thức. Học theo dự án có sự gắn kết giữ lý thuyết và thực tiễn rất lớn, tạo môi trường cho sự hỗ trợ, thúc đẩy nhau trong học tập và hướng đến sự phát triển toàn diện của học sinh.

Lịch sử đã chứng minh rằng mọi sự thay đổi làm cho thế giới ngày càng phát triển và văn minh hơn đều bắt nguồn từ trí tưởng tượng và sáng tạo. Trẻ em là một thế giới đầy màu sắc và phát triển khả năng trí tưởng tượng sáng tạo cho trẻ giúp trẻ có một hành trang tốt để đón nhận được mọi điều tốt đẹp và kỳ diệu trong tương lai.

Tuy nhiên ở đâu đó trong tiềm thức suy nghĩ của nhiều người, bộ môn mỹ thuật chưa thực sự được coi trọng. Số lượng phụ huynh nhận thức đúng đắn về giá trị của môn mỹ thuật chưa phải cao, ở một số học sinh chưa chủ động và phát huy tích cực trong những giờ học mỹ thuật. Nhiều trường chưa có phòng học chức năng riêng biệt nên các hoạt động dạy và học bị hạn chế chưa khai thác hết những giá trị mà môn mỹ thuật đem lại cho học sinh. Ở một số giáo viên bộ môn mỹ thuật chưa biết áp dụng các hình thức dạy học để đem lại hứng thú và hiệu quả cho các tiết học, vì vậy chất lượng đào tạo học sinh chưa cao, chưa khai thác được hết tính sáng tạo và chủ động của học sinh.

Là giáo viên đang giảng dạy tại trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring, có cơ hội tiếp xúc, làm quen và tham gia trực tiếp các hoạt động dạy học thực tế ở trường 8 năm. Qua quan sát, tìm hiểu tôi nhận thấy các học sinh của trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring rất hứng thú trong các giờ mỹ thuật, các em yêu thích môn học và thích thể hiện cá tính riêng, thích thể hiện sự sáng tạo trong bài vẽ, từng chủ đề. Được dạy và học tại trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring là một may mắn cho tôi vì đây là một ngôi trường hiện đại có đầy đủ các trang thiết bị, các phòng học chức năng riêng biệt. Giáo viên được đào tạo bài bản hàng năm và có cơ hội áp dụng các hình thức dạy học sáng tạo trong giảng dạy vì thế

học sinh cũng được lĩnh hội những kiến thức với tâm thế thoải mái và có nhiều cơ hội bộc lộ sáng tạo trong các bài học. Môn mỹ thuật cũng là môn học được học sinh ở đây vô cùng yêu thích và là nơi học sinh có thể thoải mái thể hiện năng khiếu cũng như những sáng tạo của riêng bản thân mình.

Đứng trước một xã hội đang phát triển và hội nhập, đất nước đang phát triển tiến bộ về kinh tế, xã hội và văn hóa thì đổi mới giáo dục, cụ thể về đổi mới về phương pháp dạy học là rất quan trọng. Ban giám hiệu trường PTSNLC Wellspring cũng luôn chú trọng và áp dụng các phương pháp dạy học tích cực trong công việc giảng dạy của trường, đặc biệt dạy học theo dự án là một phương pháp mà nhà trường đặc biệt chú trọng đến. Là một giáo viên tôi tự thấy trách nhiệm của mình vô cùng quan trọng làm thế nào để khơi dậy khả năng sáng tạo hơn nữa cho học sinh của tôi tại trường PTSNLC Wellspring và các trường khác thông qua bộ môn mỹ thuật, vì thế tôi chọn nghiên cứu đề tài: **“Sử dụng phương pháp dạy học dự án trong dạy học bộ môn mỹ thuật tại trường tiểu học Wellspring Hà Nội”** cho công trình nghiên cứu của mình. Tôi hy vọng đề tài nghiên cứu của tôi sẽ giúp học sinh phát huy hơn nữa năng lực của mình và đạt những kết quả cao trong học tập cũng như ứng dụng được các kiến thức mỹ thuật trong các dự án khác vì cộng đồng.

2. Lịch sử nghiên cứu

Theo phương pháp dạy học theo dự án, học sinh sẽ tiến hành học tập theo nhóm để cùng nhau giải quyết những vấn đề đã được đưa ra trong mục tiêu của dự án, những tình huống có thật trong cuộc sống xung quanh, những vấn đề ấy cần có tính thực tế nhưng phải đảm bảo gắn với chương trình học của học sinh và có thể kết hợp với kiến thức liên môn khác. Học sinh sẽ được hóa thân vào các “vai” thuộc các ngành nghề, lĩnh vực khác nhau trong cuộc sống và sẽ tham gia giải quyết những vấn đề có thật thuộc lĩnh vực các ngành nghề mà học sinh đã được phân “vai”. Nhiệm vụ của giáo viên trong dạy học dự án là định hướng, theo dõi, quan sát, giúp đỡ khi học sinh

cần sự giúp đỡ. Gợi mở những chủ đề, những kinh nghiệm giải quyết vấn đề để giúp học sinh hoàn thành tốt nhiệm vụ của mình. Giáo viên hướng dẫn và tạo điều kiện cho học sinh biết cách sử dụng các nguồn tư liệu cần thiết cho quá trình thực hiện dự án như: sách giáo khoa, internet, sách, báo... hoặc trao đổi với các chuyên gia. Các dự án được đưa ra có thể chỉ bó hẹp trong phạm vi trong môn học, lớp học, trường học thực hiện trong một đến hai tiết học, một đến hai tuần học, nhưng dự án cũng có thể là liên môn học, có thể vượt ra ngoài phạm vi lớp học, trường học và có thể kéo dài trong một tháng, một học kì hoặc cả khóa học.

John Dewey (1859 – 1952), là nhà giáo dục vĩ đại ông có nhiều đóng góp trong công cuộc cải cách giáo dục của nước Mỹ.

Các nước có phong trào “nhà trường mới” ở đầu thế kỷ thứ XX đã coi trọng hoạt động tích cực của học sinh, khuyến khích học sinh theo khả năng của mình mà tự sắp xếp thời gian học tập, tự học và tự đề cao tinh thần trách nhiệm của mình trước công việc. Tạo điều kiện cho học sinh tự phát triển năng khiếu riêng biệt của mình.

Như vậy ta thấy rằng các nhà giáo dục học tiên tiến trên Thế giới đã có rất nhiều nghiên cứu và đưa ra nhiều quan điểm và ý tưởng khác nhau trong hoạt động dạy học nhưng vẫn có những điểm chung chính là quan điểm: lấy học sinh là trung tâm của hoạt động giáo dục, học sinh là chủ thể của nhận thức, vì vậy cần tạo mọi điều kiện để học sinh học tập một cách tích cực chủ động, sáng tạo và hứng thú. Khi học sinh tiếp xúc với thực tế, xã hội, tiếp xúc với thiên nhiên sẽ tích lũy vốn tri thức cần thiết khi trưởng thành và phát triển.

Ở nước ta hiện nay, giáo dục là một trong các lĩnh vực được các cấp lãnh đạo quan tâm hàng đầu. Bộ giáo dục rất chú trọng đến đổi mới các phương pháp dạy học nhằm kích thích, phát triển tính tự lập, tự chủ của mỗi cá nhân học sinh. Học sinh được đánh giá kết quả học tập theo hướng phát triển năng lực. Đã có rất nhiều nhà giáo dục đã nghiên cứu và rất nhiều tài liệu liên quan đến đổi mới các phương pháp dạy học bộ môn mỹ thuật như:

Dạy và học tích cực, một số phương pháp dạy và kỹ thuật dạy học (2010), tác giả Nguyễn Lăng Bình.

Cẩm nang phương pháp sư phạm (2015), tác giả: Nguyễn Thị Minh Phượng, Phạm Thị Thúy.

Một số vấn đề đổi mới phương pháp dạy học môn mỹ thuật (2008). Tác giả Đàm Luyện, Bạch Ngọc Diệp, Nguyễn Quốc Toàn. Trong đó tác giả nói về đổi mới phương pháp dạy học môn mỹ thuật THCS cùng một số bài dạy minh họa.

Bộ Giáo dục (2014), dạy học và kiểm tra, đánh giá kết quả học tập theo định hướng phát triển năng lực học sinh trong bộ môn mỹ thuật.

Ngoài ra còn rất nhiều những tài liệu khác bàn về đổi mới giáo dục nói chung và các phương pháp dạy học tích cực dành riêng cho bộ môn mỹ thuật nói riêng. Những nghiên cứu của các tác giả vô cùng quý giá để hỗ trợ tốt cho luận văn của tôi. Tuy nhiên chưa có nghiên cứu nào đề cập sâu đến vận dụng phương pháp dạy học dự án áp dụng với bộ môn mỹ thuật tại trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring, vì vậy tôi muốn nghiên cứu sâu về phương pháp dạy học dự án để áp dụng cho giảng dạy bộ môn mỹ thuật tại trường mà tôi đang giảng dạy. Nghiên cứu phương pháp dạy học dự án cũng là động lực để tôi có thể đưa ra những thay đổi tích cực về chất lượng dạy học môn mỹ thuật. Tiếp cận và kế thừa những nghiên cứu của các tác giả đi trước, luận văn muốn căn cứ vào tình hình thực tế của học sinh trường phổ thông song ngữ liên cấp Wellspring để có những giải pháp phù hợp với phương pháp dạy học dự án vì vậy tôi lựa chọn đề tài: ***Sử dụng phương pháp dạy học dự án trong giảng dạy bộ môn mỹ thuật tại trường PTSNLC Wellspring Hà Nội*** làm đề tài nghiên cứu của mình.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu

Nghiên cứu phương pháp dạy học dự án bộ môn mỹ thuật lớp 5 tại trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring. Nhằm mục đích

phát triển phương pháp dạy học tích cực giúp giáo viên và học sinh sáng tạo, tự chủ trong quá trình dạy và học bộ môn mỹ thuật. Nâng cao hiệu quả dạy và học mỹ thuật lớp 5 trong trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Tìm hiểu về cơ sở lý luận của đề tài: Tổng quan về đổi mới các phương pháp dạy học truyền thống, các phương pháp dạy học tích cực, phương pháp dạy học theo dự án áp dụng trong trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring.

- Nghiên cứu và xây dựng các nội dung chương trình dự án trong dạy học mỹ thuật lớp 5 tại trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring Hà Nội.

- Thực nghiệm sư phạm phương pháp dạy học theo dự án đối với môn mỹ thuật lớp 5 tại trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring Hà Nội để kiểm tra, đánh giá tính khả thi và tính hiệu quả của dự án học tập đã xây dựng.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Luận văn nghiên cứu phương pháp dạy học dự án trong dạy học bộ môn mỹ thuật.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

- Học sinh khối lớp 5 tại trường PTSNLC Wellspring Hà Nội. Địa chỉ: 95 phố Ái Mộ, phường Bồ Đề, quận Long Biên, thành phố Hà Nội.

- Thời gian: 2020 - 2022.

5. Phương pháp nghiên cứu

- Phương pháp nghiên cứu tài liệu: Học viên tham khảo từ nhiều nguồn tài liệu khác nhau như các tư liệu sách, nguồn tài liệu từ truyền thông sau đó tổng hợp các tư liệu để làm rõ được việc áp dụng phương pháp dạy học dự án vào giảng dạy chương trình mỹ thuật.

- Phương pháp mỹ thuật học: Dựa vào hệ thống chương trình mỹ thuật, phân tích và lựa chọn nội dung phù hợp để áp dụng phương pháp dạy học dự án.

- Phương pháp thực nghiệm sư phạm: Thực hiện thực nghiệm vào giảng dạy môn mỹ thuật lớp 5 tại trường PTSNLC Wellspring, Hà Nội. Thông qua thực nghiệm đánh giá được thực trạng trước và sau khi thực nghiệm sư phạm. Đánh giá được kết quả học tập, thái độ, cảm xúc của học sinh trong quá trình học.

- Phương pháp tích hợp: Dạy học tích hợp là phương pháp lồng ghép các kiến thức liên quan từ nhiều nguồn khác nhau trong thực tế đời sống hoặc qua các tài liệu tham khảo của các môn học khác nhau nhằm bổ trợ cho nội dung của một môn học.

6. Đóng góp của luận văn

Xây dựng hệ thống dự án học tập trong dạy học mỹ thuật lớp 5 tại trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring Hà Nội theo từng chương. Các dự án được thiết kế theo các bước đi cụ thể như sau: Chọn đề tài của dự án, xây dựng đề cương dự án, thực hiện các bước dạy học theo dự án, thu thập kết quả thực nghiệm, đánh giá dự án và rút kinh nghiệm.

7. Cấu trúc của luận văn

Ngoài phần Mở đầu, Kết luận, Phụ lục và Tài liệu tham khảo, luận văn được chia thành 3 chương:

Chương 1: Cơ sở lý luận và thực tiễn về phương pháp dạy học theo dự án bộ môn mỹ thuật lớp 5 tại trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring Hà Nội (22 trang).

Chương 2: Biện pháp vận dụng phương pháp dạy học dự án trong môn mỹ thuật tại trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring Hà Nội (32 trang).

Chương 3: Thực nghiệm sư phạm (27 trang).

Chương 1

CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC THEO DỰ ÁN BỘ MÔN MỸ THUẬT LỚP 5 TẠI TRƯỜNG PHỔ THÔNG SONG NGŨ LIÊN CẤP WELLSPRING

1.1. Một số khái niệm

1.1.1. Phương pháp dạy học

Phương pháp dạy học là hình thức hoạt động phối hợp thống nhất của giáo viên và học sinh trong quá trình dạy học được tiến hành dưới vai trò chủ đạo của giáo viên nhằm thực hiện tối ưu mục tiêu và nhiệm vụ dạy học.

Phương pháp dạy học cũng có thể hiểu rằng đó chính là hình thức hoạt động của giáo viên và học sinh để thực hiện những mục tiêu dạy học đã được xác định, phương pháp dạy học cũng cần phải phù hợp với nội dung bài học và điều kiện dạy học cụ thể.

1.1.2. Dạy học tích cực

Phương pháp dạy học tích cực là một thuật ngữ rút gọn được dùng ở nhiều nước, để chỉ những phương pháp dạy học theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của người học.

Một số phương pháp dạy học tích cực được triển khai và áp dụng trong quá trình dạy học tại các trường hiện nay:

- Phương pháp trực quan;
- Phương pháp vấn đáp;
- Phương pháp thực hành;
- Phương pháp trò chơi;
- Phương pháp làm việc theo nhóm;
- Phương pháp dạy học dự án.

1.1.3. Dạy học dự án

Dạy học dự án lấy cảm hứng từ những vấn đề thực tiễn trong xã hội, trong thực tế đời sống. Tuy nhiên để chọn lựa những vấn đề đó đưa vào dự án của học sinh thì cần phải phù hợp với trình độ nhận thức của học sinh, phù hợp với khả năng giải quyết vấn đề của học sinh, học đi đôi với hành, vừa là nhiệm vụ giải quyết trong học tập vừa giải quyết vấn đề thực tiễn xã hội.

1.1.4. Dạy học theo dự án trong bộ môn mỹ thuật

Là một hình thức dạy học, trong đó người học thực hiện một nhiệm vụ học tập phức hợp, có sự kết hợp giữa lý thuyết và thực hành, tạo ra các sản phẩm có thể giới thiệu.

Nhiệm vụ trong mỗi dự án sẽ được phân chia rõ ràng, từng tổ nhóm. Mỗi nhóm có một nhiệm vụ khác nhau, sẽ có các cách thực hiện khác nhau chính vì vậy học theo dự án đòi hỏi học sinh cần phải có tinh thần trách nhiệm trong công việc.

Khi áp dụng phương pháp dạy học dự án, mỗi bài học, chủ đề sẽ được thực hiện theo các mục tiêu như sau: Học tập chủ động, Thực hiện nhiệm vụ học tập, Tổng kết và đánh giá.

1.2. Khái quát về trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring Hà Nội

1.2.1. Khái quát chung

Trường Phổ thông Song Ngữ Liên cấp Wellspring là trường dân lập chất lượng cao bắt đầu đi vào hoạt động từ năm 2011 - 2012, trường nằm trong khuôn viên thuộc Phố Ái Mộ, phường Bồ Đề, quận Long Biên, Hà Nội. Nằm trong hệ thống trường học do Công ty Cổ phần Đầu tư và Phát triển Giáo dục S.S.G (thuộc Tập đoàn S.S.G) xây dựng tại Hà Nội và TP. Hồ Chí Minh.

Các chương trình học luôn được đổi mới, cập nhật sáng tạo bởi đội ngũ các nhà giáo dục và giáo viên say mê, giàu ý tưởng. Đội ngũ giáo viên trẻ, năng động và nhiệt huyết.

1.2.2. Điều kiện về cơ sở vật chất

Trường PTSNLC Wellspring có quy mô lớn và hiện đại nhất trong các trường phổ thông ở Việt Nam hiện nay. Cơ sở vật chất của trường đảm bảo các tiêu chuẩn thiết kế và xây dựng trường học của Việt Nam và Anh Quốc. Trường PTSNLC Wellspring được xây dựng trong khuôn viên với tổng diện tích lên đến 4 ha, bao gồm các phòng học thoáng mát, phòng chức năng hiện đại, khu vui chơi đầy bóng mát cây xanh... được thiết kế tối ưu cho từng hoạt động giáo dục.

1.2.3. Đặc điểm về giáo viên và học sinh của trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring Hà Nội.

Giáo viên: Đội ngũ giáo viên trường Wellspring có trình độ cao, có các Tiến sĩ, Thạc sĩ tốt nghiệp trường Đại học Sư phạm cũng như các trường đại học ở nước ngoài.

Học sinh: Học sinh trường phổ thông song ngữ liên cấp Wellspring luôn tràn đầy năng lượng, tràn đầy khát vọng và niềm tin. Điều kiện gia đình khá giả, được học tập trong một môi trường hiện đại lấy học sinh làm trung tâm nên học sinh của trường phổ thông song ngữ liên cấp Wellspring rất hiểu biết và độc lập, luôn tự tin và năng động, có khả năng tư duy và thích ứng trong nhiều môi trường, sống lành mạnh hữu ích.

1.2.4. Thực trạng dạy học mỹ thuật tại trường phổ thông song ngữ Wellspring Hà Nội

1.2.4.1. Mục tiêu kiến thức, kỹ năng

* Kiến thức:

- Môn mỹ thuật trong trường PTSNLC Wellspring xây dựng khoa học, đa dạng và luôn đổi mới hình thức học.

- Giáo dục thẩm mỹ là giáo dục về tinh thần, tạo điều kiện cơ hội cho học sinh được tiếp xúc làm quen với hội họa, cảm nhận được vẻ đẹp của thiên nhiên, đời sống và của các sản phẩm mỹ thuật.

- Học sinh có cơ hội tìm hiểu, có cơ hội học tập khám phá kiến thức cơ bản về ngôn ngữ mỹ thuật, đồng thời hiểu biết sơ lược về lịch sử mỹ thuật của Việt Nam và thế giới.

- Bồi dưỡng năng lực cá nhân, học cách quan sát, phân tích, phát triển trí tuệ.

- Phát hiện bồi dưỡng năng khiếu mỹ thuật cho học sinh.

* *Kỹ năng*: Qua bộ môn mỹ thuật giúp HS lĩnh hội được những kiến thức cơ bản về hội họa.

1.2.4.2. Định hướng nội dung chương trình

Chương trình đảm bảo được những kiến thức cơ bản vừa phát huy được năng lực cá nhân của mỗi học sinh.

1.2.4.3. Năng lực học tập bộ môn mỹ thuật của học sinh trường PTSNLC Wellspring Hà Nội

* Năng lực về học tập và sự trải nghiệm:

Hoạt động học tập môn mỹ thuật trong trường PTSNLC Wellspring không chỉ giúp học sinh có được các kiến thức cơ bản, học tập trên lớp mà học sinh được vận dụng những kiến thức đó thực hiện những hoạt động trải nghiệm sáng tạo thực tế ngay tại trường.

* *Năng lực về ngôn ngữ*

Trường PTSNLC Wellspring là trường song ngữ, học sinh ngay từ lớp 1 đã được học song song cả tiếng Việt và tiếng Anh.

* *Năng lực về sự tự chủ*

Tại trường PTSNLC Wellspring, phát triển tư duy cá nhân, sự tự chủ của học sinh rất được chú trọng.

1.2.4.4. Thực trạng dạy học dự án tại trường PTSNLC Wellspring Hà Nội

Mục tiêu của trường trường hướng tới là phát triển tối ưu và năng lực thực chất của học sinh. Lộ trình học tập và các môn học được thiết kế tối ưu cả với chương trình Việt Nam và chương trình Quốc tế với mục tiêu phát triển năng lực thực chất cho học sinh. Đồng thời cung cấp cho học sinh nhiều lựa chọn đa dạng tối ưu ở các cấp học tiếp theo tùy theo khả năng, sở thích và mơ ước.

Để thiết kế và tổ chức dạy học theo dự án BGH chỉ đạo đến các giáo viên cần phải xác định được các yếu tố sau:

- Đầu là mối quan tâm hàng đầu của người học.
- Học sinh nên học thế nào cho hiệu quả.
- Điều gì thúc đẩy tính tích cực của học sinh.

Các hoạt động dạy và học sao phải được lựa chọn sao cho phù hợp nhất với khả năng của học sinh, năng lực phát triển của học sinh, sở thích và nhu cầu của học sinh:

- Nội dung bài học, nội dung chủ đề cho dự án.
- Đối tượng HS tham gia dự án.
- Phương pháp dạy và học khi HS tham gia dự án.
- Không gian và thời gian khi học tập dự án.

Tiểu kết chương 1

Trong chương 1 của luận văn đã đề cập đến những khái niệm về phương pháp dạy học, các kỹ thuật dạy học tích cực, phương pháp dạy học theo dự án. Khái quát về mục tiêu định hướng chương trình học mỹ thuật của trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring,

nội dung chương trình, thực trạng dạy học theo dự án tại trường PTSNLC Wellspring.

Chương trình học mỹ thuật của trường PTSNLC Wellspring là hướng đến sự phát triển cá nhân của học sinh. Làm tăng thái độ học tập đối với HS. HS là trung tâm của quá trình dạy học, học sinh được tiếp thu các kiến thức một cách chủ động. Ngoài ra học sinh còn là chủ thể của mọi hoạt động, tự chiếm lĩnh kiến thức. Học sinh đón nhận giờ học với tinh thần thoải mái, tích cực và hạnh phúc.

Môn mỹ thuật tại trường Wellspring ngoài nội dung luôn đổi mới, phương pháp học được chú trọng và đầu tư. Cập nhật liên tục để đáp ứng với sự thay đổi của học sinh trong thời đại 4.0 này. Học sinh được tiếp cận và có điều kiện học tập tốt hơn với mặt bằng chung của các trường công lập.

Việc vận dụng phương pháp dạy học dự án trong dạy học bộ môn mỹ thuật tại trường phổ thông song ngữ liên cấp Wellspring chưa thực sự được áp dụng, mới đang dừng lại ở một số hoạt động trong sự kiện của trường. Từ việc khảo sát, đánh giá về thực trạng về điều kiện môi trường, điều kiện về vật chất, điều kiện về khả năng phát triển. Đó là những tiền đề, là cơ sở đề xuất vận dụng phương pháp dạy học dự án vào giảng dạy bộ môn mỹ thuật tại trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring.

Chương 2

BIỆN PHÁP VẬN DỤNG PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC DỰ ÁN TRONG BỘ MÔN MỸ THUẬT TẠI TRƯỜNG PHỔ THÔNG SONG NGŨ LIÊN CẤP WELLSRING HÀ NỘI

2.1. Nguyên tắc vận dụng phương pháp dạy học dự án trong bộ môn mỹ thuật tại trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring Hà Nội

2.1.1. Đảm bảo mục tiêu của môn học

Để thực hiện dạy học theo phương pháp dự án điều đầu tiên phải đảm bảo mục tiêu của môn học. Mục tiêu của môn học sẽ là định hướng nhất quán và xuyên suốt trong toàn bộ quá trình dạy học kể cả dạy học theo hướng tích cực nói chung và theo dự án nói riêng. Mục tiêu của dự án sẽ được quy định rõ trong chương trình môn học vì vậy giáo viên cần phân tích, xác định chính xác và thực hiện theo chuẩn kiến thức, kỹ năng và thái độ.

2.1.2. Đảm bảo phù hợp với mức độ nhận thức và phát triển của học sinh

Trong phương pháp dạy học theo dự án, mỗi một học sinh sẽ được giao một nhiệm vụ nhất định để cùng thực hiện mục tiêu của dự án. Và nhiệm vụ học tập này cần phải phù hợp với trình độ nhận thức của học sinh.

2.1.3. Đảm bảo tinh thần học tập thoải mái

Học sinh được lựa chọn và được tạo điều kiện tham gia các hoạt động theo sở thích. Học sinh được tham gia đánh giá cũng như xây dựng kế hoạch học tập theo dự án. Trong khuôn khổ một số nhiệm vụ nhất định, học sinh được khuyến khích tự do xác định quá trình thực hiện và xác định giá trị của sản phẩm. Học sinh được tạo điều kiện tham gia vào các hoạt động học tập.

2.1.4. Đảm bảo tính thực tiễn

Việc sử dụng phương pháp dạy học dự án trong dạy học bộ môn mỹ thuật tại trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring cần đảm bảo tính thực tiễn.

Trong quá trình vận dụng phương pháp dạy học dự án, giáo viên cần làm rõ được ý nghĩa thực tiễn của tri thức khoa học để người học lĩnh hội được kiến thức môn học và có thể vận dụng vào thực tiễn trong đời sống.

2.1.5. Đảm bảo phát huy được tính tích cực, tự giác của học sinh

Khi tham gia vào quá trình học tập theo dự án, học sinh là đối tượng chính của hoạt động dạy học, là chủ thể của quá trình nhận thức, chủ thể của tri thức, hoạt động theo mục tiêu đã đề ra.

2.1.6. Đảm bảo quy trình dạy học theo dự án

Một dự án học tập có thể kéo dài vài ngày, vài tuần có thể cả tháng tùy vào mục tiêu bài học và mức độ quy mô của dự án.

Dạy học dự án được phân loại theo các cách sau:

- Phân loại theo thời gian:
- Phân loại theo chuyên môn:
- Phân loại theo đối tượng thực hiện dự án: Dự án được thực hiện bởi một HS, một nhóm HS, một lớp, một khối hoặc toàn trường.
- Phân loại theo nhiệm vụ:

* Các bước thực hiện dự án

Bước 1: Lập kế hoạch

Bước 2: Thực hiện dự án

Bước 3: Tổng hợp và báo cáo kết quả

2.1.7. Một số kỹ năng cần hướng dẫn HS trong quá trình thực hiện dự án

- * Kỹ năng tìm kiếm và thu thập dữ liệu
- * Phân tích và tổng hợp dữ liệu
- * Xây dựng sản phẩm dự án

* Báo cáo dự án

2.2. Vận dụng phương pháp dạy học dự án vào trong các bài mỹ thuật lớp 5 trường tiểu học Wellspring

2.2.1. Các biện pháp vận dụng

* Xây dựng nội dung chủ đề dự án

* Thiết kế kế hoạch thực hiện dự án

* Kết hợp hiệu quả phương pháp dạy học dự án với các phương pháp dạy học tích cực khác

2.2.2. Vận dụng phương pháp dạy học dự án vào bài: “Vẽ trang trí chai lọ thủy tinh”

2.2.3. Vận dụng phương pháp dạy học dự án vào bài: “Vẽ tranh màu

2.2.4. Vận dụng phương pháp dạy học dự án vào bài: “Tranh sử dụng vật liệu tái chế”

2.2.5. Tổng hợp, đánh giá trong vận dụng phương pháp dạy học theo dự án

Tổng kết: Sau khi học sinh đã hoàn thành việc thực hiện dự án, học sinh tiến hành tổng hợp kết quả dự án theo từng nhiệm vụ được giao. Học sinh tự lựa chọn các hình thức trình bày báo cáo, giáo viên không áp đặt. Học sinh có thể báo cáo bằng văn bản, biểu diễn (kịch, hát, múa...), báo cáo bằng mô hình, thuyết trình bằng powerpoint hoặc tổ chức triển lãm tranh.

Giáo viên tổ chức tổng kết dự án vào một tiết học hoặc một thời gian hợp lý để học sinh trưng bày, báo cáo kết quả.

Đánh giá: Kết quả học tập của học sinh thể hiện chất lượng của quá trình dạy học, phản ánh thực chất những gì mà học sinh đã đạt được sau một thời gian nhất định. Đây là cơ sở quan trọng để đánh giá chất lượng giáo dục.

Tiêu chí để đánh giá, xếp loại học sinh luôn dựa trên cơ sở mục tiêu học tập. Mục tiêu học tập chỉ rõ những yêu cầu, kết quả mà học sinh cần phải thực hiện trong quá trình học.

2.2.6. Ưu điểm và nhược điểm khi học theo dự án

2.2.6.1. Ưu điểm

Khi học tập theo dự án chúng ta thấy rõ những đặc điểm nổi bật như sau:

- Gắn được lý thuyết với thực tế.
- Kích thích và gây cảm hứng tích cực hứng thú cho học sinh khi học tập.
- Phát huy tính tự lực, tính trách nhiệm và sáng tạo của học sinh.
- Phát triển năng lực giải quyết các vấn đề mang tính kết hợp.
- Phát triển năng lực cộng tác làm việc nhóm, phát triển kỹ năng giao tiếp.
- Rèn luyện cho học sinh tính kiên trì, bền bỉ.
- Phát triển năng lực đánh giá.

2.2.6.2. Hạn chế

Bên cạnh những ưu điểm thì chương trình học mỹ thuật theo dự án trong trường tiểu học Wellspring cũng tồn tại một số hạn chế và thách thức như sau:

- Học theo dự án đòi hỏi có thời gian để học sinh tìm hiểu và nghiên cứu vì vậy cần thay đổi từ kế hoạch chương trình tổng thể của bộ môn và cân đối với các môn khác để đảm bảo được lượng thời gian phù hợp.
- Khi tất cả các môn học đều thực hiện dạy học theo dự án, học sinh dễ bị quá tải khi các dự án diễn ra cùng nhau trong cùng thời điểm.
- Trình độ giáo viên đòi hỏi có trình độ chuyên môn tốt, linh hoạt, tích cực và có niềm đam mê sáng tạo với nghề nghiệp, có tình yêu, tận tâm với trẻ. Giáo viên môn mỹ thuật cũng cần giỏi về công nghệ thông tin để áp dụng các kỹ năng trong quá trình giảng dạy.

Tiểu kết chương 2

Phương pháp dạy học theo dự án áp dụng cho việc giảng dạy bộ môn mỹ thuật lớp 5 tại trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring theo tôi nhận thấy là rất cần thiết và có thể triển khai nếu tuân thủ theo những nguyên tắc nhất định như: Đảm bảo mục tiêu dạy học, đảm bảo tính thực tiễn, đảm bảo phát huy tính tích cực của học sinh và đảm bảo thực hiện đúng quy trình dạy học theo dự án.

Để tiến hành dạy học theo dự án hiệu quả cần chú trọng đến xây dựng nội dung dự án. Nội dung của dự án vừa đảm bảo đúng chuẩn theo chương trình học vừa có tính thực tế, có thể áp dụng từ lý thuyết vào thực hành lại phù hợp với năng lực của học sinh.

Trong quá trình tham gia học tập dự án học sinh được lồng ghép nhiều kỹ thuật dạy học khác nhau, học tập liên môn áp dụng nhiều kiến thức của các bộ môn khác vào quá trình thực hiện nhiệm vụ học tập.

Trong dạy học dự án, ngoài việc tiến hành theo quy trình mang tính đặc trưng của phương pháp dạy học theo dự án thì vai trò của người giáo viên rất quan trọng. Giáo viên cần trang bị cho mình những kiến thức, kỹ năng chuyên ngành tốt, chắc chắn. Cần linh hoạt chủ động trong việc áp dụng các phương pháp và kỹ thuật dạy học hợp lý. Sự sáng tạo, linh hoạt trong quá trình dạy học là vô cùng cần thiết. Người giáo viên như những người nghệ sĩ cần có những phương pháp dạy học mang tính nghệ thuật cao.

Có thể thấy những ưu điểm vượt trội của phương pháp dạy học theo dự án, dạy học lấy học sinh là trung tâm, mang đến rất nhiều lợi ích so với phương pháp truyền thống.

Với điều kiện về cơ sở vật chất tốt, điều kiện môi trường, đội ngũ giáo viên và đặc biệt là sự ủng hộ từ phía phụ huynh là điều kiện lý tưởng để thực hiện dạy học môn mỹ thuật theo phương pháp dự án tại trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring.

Chương 3
THỰC NGHIỆM PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC DỰ ÁN TRONG
BỘ MÔN MỸ THUẬT TẠI TRƯỜNG TIỂU HỌC
WELLSPRING

3.1. Kế hoạch thực nghiệm

3.1.1. Mục đích thực nghiệm

Mục đích của thực nghiệm sư phạm là nhằm kiểm tra tính khả thi của đề tài đã đặt ra.

3.1.2. Phương pháp thực nghiệm

Tiến hành thực hiện giảng dạy lớp thực nghiệm và lớp đối chứng.

Tổng hợp ý kiến đóng góp của giáo viên, BGH và phụ huynh.

Phân tích, so sánh kết quả của lớp thực nghiệm và lớp đối chứng.

Điều tra về thái độ tình cảm của học sinh khi tham gia học tập.

3.1.3. Đối tượng thực nghiệm

Đối tượng thực nghiệm là học sinh khối 5 trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring. Lý do chọn trường Wellspring để thực nghiệm vì hiện nay tôi đang công tác và làm việc tại đây, nhận thấy ngôi trường này có đầy đủ cơ sở vật chất, chương trình học hiện đại áp dụng các phương pháp dạy học tích cực và nhiều thuận lợi khác để tổ chức thực nghiệm tại trường.

3.2. Nội dung thực nghiệm

3.2.1. Thực nghiệm 1

Nội dung bài học: Chủ đề môi trường

Giáo viên triển khai học theo dự án: “Plastic Monster” – Quái vật đồ nhựa.

Bảng 3.1 Thống kê xếp loại HS trước khi thực nghiệm PPDH dự án

NỘI DUNG	SỐ LƯỢNG HS	KẾT QUẢ KIỂM TRA	
		ĐẠT	CHƯA ĐẠT
		Tỉ lệ %	Tỉ lệ %
Lớp thực nghiệm 5A10	25	80%	20%
Nhóm đối chứng 5A7	24	78%	21%

Bước 1: Chuẩn bị

Bước 2. Thực hiện dự án

Bước 3: Báo cáo tổng kết dự án

3.2.2. Thực nghiệm 2

Nội dung bài học: Chủ đề “Nghệ thuật vẽ tranh màu nước”.

Giáo viên triển khai học theo dự án: “Nghệ thuật vẽ tranh màu nước”.

Bảng 3.7. Thống kê xếp loại HS trước khi thực nghiệm PPDH dự án

NỘI DUNG	SỐ LƯỢNG HS	KẾT QUẢ KIỂM TRA	
		ĐẠT	CHƯA ĐẠT
		Tỉ lệ %	Tỉ lệ %
Lớp thực nghiệm 5A9	25	80%	20%
Nhóm đối chứng 5A6	25	81%	19%

Bước 1: Chuẩn bị

Bước 2. Thực hiện dự án

Bước 3: Báo cáo tổng kết dự án

Sau khi đã thực nghiệm và đối chứng tôi đã thu được kết quả cụ thể như sau:

Bảng 3.10. Thống kê xếp loại sau khi dùng PPDH theo dự án

Nội dung	Số lượng HS	Kết quả kiểm tra			
		Đạt		Chưa đạt	
		HS	Tỉ lệ (%)	HS	Tỉ lệ (%)
Lớp thực nghiệm (5A9)	25	24	96%	0	4%
Lớp đối chứng (5A6)	25	22	88%	3	12%

3.2.3. **Đánh giá thực nghiệm**

* *Ưu điểm*

Khi học tập theo dự án chúng ta thấy rõ những đặc điểm nổi bật như sau:

- Gắn được lý thuyết với thực tế.
- Kích thích và gây cảm hứng tích cực hứng thú cho học sinh khi học tập.
- Phát huy tính tự lực, tính trách nhiệm và sáng tạo của học sinh.
- Phát triển năng lực giải quyết các vấn đề mang tính kết hợp.
- Phát triển năng lực cộng tác làm việc nhóm, phát triển kỹ năng giao tiếp.
- Rèn luyện cho học sinh tính kiên trì, bền bỉ.
- Phát triển năng lực đánh giá.

Tiểu kết chương 3

Trong quá trình tổ chức triển khai vận dụng và thực nghiệm phương pháp dạy học dự án vào giảng dạy mỹ thuật khối 5 trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring Hà Nội, đây là một bước đột phá mới trong phát triển các phương pháp dạy học tích cực tại trường.

Trong suốt quá trình hơn 2 năm thực nghiệm cả thời gian học trực tiếp và thời gian học online vì dịch bệnh Covid, ngoài hai dự án trên, tôi đã áp dụng phương pháp dạy học dự án vào những tiết dạy và một số nội dung trong và ngoài phân phối chương trình của khối 5 như dự án “Hộp bút tái chế từ bìa carton”, dự án “Noel ấm áp”, dự án liên môn “Bảo vệ động vật hoang dã”. Phương pháp dạy học dự án được đưa vào khéo léo, phù hợp với lứa tuổi, đặc điểm học sinh và với từng mục tiêu của bài học. Bộ môn Mỹ thuật trong trường Phổ

thông Song ngữ Liên cấp Wellspring cũng mới được áp dụng phương pháp dạy học theo dự án nhưng được BGH hỗ trợ và chỉ đạo sát sao.

Việc sử dụng phương pháp dạy học dự án áp dụng dạy học trong chương trình mỹ thuật bước đầu đã mang lại những kết quả tốt và có tính thực tiễn cao. Phương pháp dạy học dự án đã tạo được bầu không khí vui vẻ đầy năng lượng trong các giờ học, tăng cường hứng thú học tập đối với học sinh, gắn kết tình cảm thầy trò. Học sinh được chủ động trong quá trình lĩnh hội kiến thức, làm chủ trong quá trình thực hiện nhiệm vụ học tập.

Từ kết quả của thực nghiệm thu lại được cho thấy sử dụng phương pháp dạy học theo dự án đối với môn mỹ thuật tại trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring có tính khả thi và khoa học cao. Có thể áp dụng phương pháp dạy học dự án cho các lớp và các khối bé hơn để thúc đẩy năng lực phát triển của học sinh, phát triển chất lượng bộ môn mỹ thuật.

KẾT LUẬN

Phát triển giáo dục là phát triển cho tương lai, giáo dục và đào tạo có vai trò to lớn trong phát triển xã hội. Là nền tảng của tri thức là nền tảng của nhân cách là nền tảng phát triển con người toàn diện. Trong Giáo dục ngoài việc điều chỉnh nội dung đào tạo thì thay đổi về phương pháp dạy học đang rất được các cấp lãnh đạo quan tâm. Học sinh nhận được tri thức theo cách chủ động sẽ phát triển khác với học sinh tiếp nhận tri thức một cách thụ động.

Hiện nay phát triển năng lực toàn diện cho học sinh là quan tâm hàng đầu của giáo dục. Môn mỹ thuật không bị coi là một môn phụ mà là một môn chính trong chương trình phát triển cá nhân toàn diện cho học sinh, chính vì vậy đổi mới phương pháp dạy học, tăng cường chuyên môn là việc rất cần thiết đối với bộ môn mỹ thuật.

Trong giới hạn của luận văn tôi đã nghiên cứu phương pháp dạy học theo dự án để phát triển, triển khai đưa vào giảng dạy tại trường Tiểu học Wellspring thuộc hệ thống trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring Hà Nội. Từ những kết quả nghiên cứu thu được, luận văn đã chỉ ra được những lợi ích tích cực khi áp dụng phương pháp dạy học theo dự án cho bộ môn mỹ thuật tại trường PTSNLC Wellspring Hà Nội. Các khái niệm cơ sở cho việc khảo sát phương pháp dạy học dự án liên quan đến đề tài chỉ ra được điểm mạnh điểm yếu khi áp dụng phương pháp dạy học theo dự án tại trường Wellspring. Chỉ ra được kết quả thực nghiệm, kết quả đối với môn học, kết quả của học sinh... nói chung đều nhận được những kết quả rất tích cực.

Trong các phương pháp dạy học tích cực mỗi phương pháp đều có điểm mạnh và hạn chế, cả phương pháp dạy học theo dự án cũng như thế, quan trọng là mỗi người giáo viên phải biết cân đối điều chỉnh để mang lại những tiết học bổ ích cho học sinh.

Qua quá trình dạy học 8 năm tại trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring Hà Nội, dựa vào tình hình thực tế của trường về điều kiện cơ sở vật chất đầy đủ, khang trang. Học sinh nhận thức nhanh nhẹn, sáng tạo, đội ngũ giáo viên trẻ tâm huyết nhiệt tình, luôn học hỏi cái mới để thay đổi, ban lãnh đạo tạo mọi điều kiện cho giáo viên phát triển và nâng cao phương pháp dạy học, nâng cao trình độ... tôi mạnh dạn đưa phương pháp dạy học dự án vào giảng dạy bộ môn mỹ thuật tại cấp tiểu học trường PTSNLC Wellspring. Kết quả cho thấy rằng phương pháp dạy học theo dự án đã thay đổi thái độ học tập của học sinh một cách tích cực, sản phẩm đầu ra chất lượng có tính lan tỏa cao.

Đề tài nghiên cứu và đề xuất trong luận văn: **“Sử dụng phương pháp dạy học dự án trong dạy học bộ môn mỹ thuật tại trường PTSNLC Wellspring Hà Nội”** đã bước đầu khẳng định được sự dụng PPDH theo dự án trong giảng dạy bộ môn mỹ thuật tại trường Tiểu học Wellspring là rất cần thiết, có tính khả thi và hiệu quả cao, hy vọng phương pháp dạy học dự án sẽ được thực hiện đồng bộ và linh hoạt trong môn mỹ thuật tại trường Phổ thông Song ngữ Liên cấp Wellspring Hà Nội.